

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
Ryšų reguliavimo tarnyba**

**UNIVERSALIOSIOS PAŠTO PASLAUGOS TEIKĖJO PAŠTO TINKLO VERTINIMO
ATASKAITA**

2023-09-21 Nr. (71.9Mr)LD-814
Vilnius

TURINYS

- I. Teisinis pagrindas**
- II. Teisės aktuose nustatyti reikalavimai UPP teikėjo pašto tinklui**
- III. UPP teikėjo pašto tinklo vertinimas**
- IV. Išvados**

I. Teisinis pagrindas

Lietuvos Respublikos pašto įstatymo 6 straipsnio 2 dalis nustato pareigas Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai (toliau – RRT):

„2. Ryšių reguliavimo tarnyba:

- 1) *prižiūri, kaip laikomasi šio įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nuostatų;*
- 2) *įgyvendina šio įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nuostatas; <...>*
- 9) *rengia ir teikia pasiūlymus Susisiekimo ministerijai dėl universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo charakteristikų; <...>*
- 11) *prižiūri, kaip universaliosios pašto paslaugos teikėjas laikosi Susisiekimo ministerijos nustatytų universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo charakteristikų, universaliosios pašto paslaugos kokybės reikalavimų; <...>*
- 19) *skelbia informaciją, reikalingą atviros ir konkurencingos rinkos plėtrai. Ryšių reguliavimo tarnyba, atsižvelgdama į teisės aktus, reglamentuojančius konfidencialios informacijos apsaugą, nustato šios informacijos skelbimo taisykles, įskaitant ir teikiamos informacijos mastą;*
- 20) *savo nustatyta tvarka skelbia informaciją, susijusią su šio įstatymo įgyvendinimu“.*

Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo charakteristikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2013 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. 3-46 „Dėl Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo charakteristikų patvirtinimo“, (toliau – Charakteristikos) – reglamentuoja universaliosios pašto paslaugos (toliau – UPP) teikimo vietų išdėstymo sąlygas ir šios paslaugos teikimo vietų įrengimo reikalavimus.

II. Teisės aktuose numatyti reikalavimai UPP teikėjo pašto tinklo charakteristikoms

1. UPP teikiama:

- stacionariosiose¹ teikimo vietose,
- nestacionariosiose² teikimo vietose,
- sutartosiose³ teikimo vietose,
- per UPP teikėjo agentus⁴,

¹ Stacionarioji UPP teikimo vieta – konkrečiu adresu esanti UPP teikimo vieta (Charakteristikų 3.2 papunktis).

² Nestacionarioji UPP teikimo vieta – konkretaus adreso neturinti UPP teikimo vieta (Charakteristikų 3.1 papunktis).

³ Sutartoji UPP teikimo vieta – UPP teikėjo nustatytoje teritorijoje esanti su naudotoju sutarta UPP teikimo vieta, turinti konkretų adresą, įskaitant naudotojo gyvenamąją ar buveinės vietą (Charakteristikų 3.3 papunktis).

⁴ UPP teikėjo agentas – UPP teikėjo pasitelktas tarpininkas, UPP teikėjo vardu teikiantis UPP stacionariojoje šios paslaugos teikimo vietoje (Charakteristikų 3.4 papunktis).

- naudojant viešai naudoti skirtas pašto dėžutes (toliau – SPKD).
- 2. UPP teikėjas privalo priskirti teritorijas UPP teikimo vietoms ir informaciją apie tokias teritorijas paskelbti savo interneto svetainėje.
- 3. Miesto gyvenamosiose vietovėse (toliau – miestas) – atstumas nuo naudotojo vietos iki stacionariosios ar nestacionariosios UPP teikimo vietos – ne didesnis kaip 3 km tiesiausiu atstumu.
- 4. Kaimo gyvenamosiose vietovėse vienos seniūnijos teritorijoje (toliau – kaimas) – ne mažiau kaip viena stacionarioji arba nestacionarioji UPP teikimo vieta.
- 5. Kai UPP teikiama sutartijoje teikimo vietoje ne trumpiau kaip 24 mėnesius, šioje teritorijoje reikalavimai, užtikrinti kaime ne mažiau kaip vieną stacionariąją arba nestacionariąją UPP teikimo vietą, netaikomi.
- 6. Mieste SPKD privalo būti ne mažiau kaip stacionariųjų ir nestacionariųjų UPP teikimo vietų.
- 7. Kaime, kuriame yra daugiau kaip 300 gyventojų, turi būti įrengta ne mažiau kaip viena SPKD. Tuo atveju, kai UPP teikėjas kaime užtikrina UPP teikimą sutartijoje teikimo vietoje, toje teritorijoje SPKD gali būti neįrengiama.
- 8. UPP teikėjas privalo užtikrinti, kad UPP teikimo vietos, kuriose šią paslaugą teikia UPP teikėjo agentai, atitiktų tinklo charakteristikose nustatytus reikalavimus. UPP teikimo vietos, kuriose UPP teikia agentai, gali sudaryti ne daugiau kaip 40,0 proc. PTV.
- 9. UPP teikimo vietoms priskirtos teritorijos turi apimti ne mažiau kaip 90,0 proc. visų Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių naudotojų adresų.

III. UPP teikėjo pašto tinklo vertinimas

1. Bendra UPP teikėjo pašto tinklo apžvalga

Akcinės bendrovės Lietuvos pašto, kaip UPP teikėjo, (toliau – LP) pašto tinklo atitikimas Charakteristikoms buvo vertinamas pagal LP 2023 m. balandžio 13 d. raštu Nr. SD-2023/1748 (toliau – raštas Nr. 1) ir 2023 m. birželio 30 d. raštu Nr. SD-2023/2958 (toliau – raštas Nr. 2) pateiktus duomenis.

LP raštu Nr. 1 informavo RRT, kad 2023 m. balandžio mėn. LP turėjo 851 UPP teikimo vietas: 171 stacionariąją (paštai ir poskyriai, LP agentas), 121 nestacionariąją (mobilūs laiškininkai⁵ (toliau – ML) ir 559 SPKD. UPP teikimo vietos 2018–2023 m. laikotarpiu pateikiamos 1 lentelėje.

1 lentelė. UPP teikimo vietos 2018–2023 m.*, vnt.

UPP teikimo vieta	2018 m. gruodžio mėn.	2019 m. lapkričio mėn.	2021 m. kovo mėn.	2022 m. kovo mėn.	2023 m. balandžio mėn.	2022 m. ir 2023 m. skirtumas	2018 m. ir 2023 m. skirtumas
Stacionarioji	545	473	251	228	171	-57 (-25,0 proc.)	-317 (-68,6 proc.)
Nestacionarioji	185	226	363	370	121	-249 (-67,3 proc.)	-64 (-34,6 proc.)
Iš viso (be SPKD):	730	699	614	598	292	-306 (-51,2 proc.)	-438 (-60,0 proc.)
SPKD	1583	1449	1225	825	559	-266 (-32,2 proc.)	-1024 (-64,7 proc.)
Iš viso:	2313	2148	1839	1423	851	-572 (-40,2 proc.)	-1462 (-63,2 proc.)

*2020 metais duomenys nebuvo rinkti.

Vertinant 2018–2023 m. laikotarpio tendencijas nustatyta, kad UPP teikimo vietų skaičius per šiuos metus sumažėjo 63,2 proc. – per 5 metus nuo 2313 vietų 2018 m. gruodžio mėn. iki 851 vietų 2023 m. balandžio mėn. Kita ryški tendencija – stacionariąsias UPP teikimo vietas, kurių skaičius minėtu laikotarpiu susitraukė 60,0 proc. ir SPKD, kurių skaičius susitraukė 63,2 proc., pakeičia ir jų funkcijas perima ML. ML teikia visas UPP, kurios yra teikiamos stacionariosiose UPP teikimo vietose. Pakeitus stacionariąją UPP teikimo vietą į ML, pradžioje (mažiausiai 2 metams), siekiant kad UPP naudotojai priprastų prie naujo UPP teikimo modelio tam tikroje vietovėje, ML papildomai teikia

⁵ https://www.post.lt/lt/mobilusis_laishkininkas

UPP nestacionariojoje UPP teikimo vietoje – tai įprastai 15 min. ML pastovėjimo vieta, kuri yra paskelbta LP svetainėje. LP raštu Nr. 1 informavo, kad nuo 2022 m. spalio 25 d. buvo optimizuotos 302 nestacionariosios UPP teikimo vietos (panaikintos pastovėjimo vietos), pritaikius Charakteristikų 8 punktą.

Palyginti 2023 m. ir 2022 m., LP pašto tinklas ir toliau ženkliai mažėjo ir UPP teikimo vietų skaičius nukrito nuo 1423 iki 851, t. y. 40,2 proc. Analizuojant atskirų UPP teikimo vietų tipų pokyčius UPP teikimo vietų (be SPKD) sumažėjo nuo 598 iki 292, t. y. 51,2 proc.; SPKD sumažėjo nuo 825 iki 559, t. y. 32,2 proc. Pabrėžtina, kad kaime UPP vis didesne dalimi, buvo teikiama ML. Taip pat ryškus pokytis, lėmęs didelį nestacionariųjų UPP teikimo vietų sumažėjimą 2023 m., palyginti su 2022 m., įvyko kai LP, pasinaudodama Charakteristikų 8 punkto nuostatomis, panaikino 302 ML pastovėjimo vietas (rašte Nr. 1 pateikta informacija). Bendrai per metus nestacionariųjų UPP teikimo vietų sumažėjo nuo 370 iki 121, t. y. 67,3 proc.

Pastebėtina, kad bendra UPP teikimo vietų mažėjimo tendencija savaime nereiškia, kad LP pašto tinklas neužtikrina Charakteristikų reikalavimų. Kaip nurodo LP, šie pokyčiai atspindi LP pašto tinklo optimizavimo procesus, kuomet vietovėse, kuriose yra nedideli ir pastoviai mažėjantys fizinių laiškų siuntimo poreikiai, stacionariosios UPP teikimo vietos ir SPKD yra pakeičiamos ML. Taip pat ML pastovėjimo vietų panaikinimas, remiantis Charakteristikų 8 punktu, tik formaliai sumažina nestacionariųjų UPP teikimo vietų skaičių, nes UPP teikimas tose teritorijose yra užtikrinama ML.

2. LP pašto tinklo atitikimo Charakteristikų reikalavimams vertinimas

Charakteristikų 5–10 punktuose yra išdėstyti reikalavimai LP pašto tinklui išskiriant juos pagal gyvenamosios vietovės pobūdį, t. y. reikalavimai pašto tinklui miestuose ir kaimuose. Atitinkamai Charakteristikų 15 punkte pateikiamas reikalavimas LP dėl visoje šalyje esančių naudotojų adresų padengimo – *„Paslaugos teikimo vietoms priskirtos teritorijos turi apimti ne mažiau kaip 90 proc. visų Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių naudotojų adresų“* – šioje analizėje taikomas Charakteristikų 6 punktui, t. y. stacionariųjų bei nestacionariųjų UPP teikimo vietų reikalavimui miestuose.

2.1. Vertinimas pagal Charakteristikų 5 punktą „Universalioji pašto paslauga teikiama stacionariosiose, nestacionariosiose, sutartosiose paslaugos teikimo vietose, per universaliosios pašto paslaugos teikėjo agentus, taip pat naudojant viešai naudoti skirtas pašto dėžutes. Universaliosios pašto paslaugos teikėjas privalo priskirti teritorijas paslaugos teikimo vietoms ir informaciją apie teritorijas, priskirtas paslaugos teikimo vietoms, paskelbti savo interneto svetainėje“

Iš LP rašte Nr. 1 pateiktos informacijos nustatyta, kad UPP teikiama 1) stacionariai įrengtuose paštuose ir poskyriuose; 2) naudojant įrengtas SPKD, 3) nestacionariosiose, sutartosiose UPP teikimo vietose pasitelkiamas ML, o viename miestelyje paslaugas teikia pašto LP agentas. Lietuvos teritorijų priskyrimą UPP teikimo vietoms LP atnauja ir skelbia savo tinklalapyje adresu: <https://www.post.lt/pasto-kodu-ir-adresu-paieska>

LP rašte Nr. 2 paaiškino, kad naujų adresų priskyrimas UPP teikimo vietoms vyksta nuolat ir yra automatizuotas. Valstybės įmonė Registrų centras teikia LP informaciją apie naujus adresus. Gauti duomenys išanalizuojami LP naudojamų sistemų ir naujas adresas pagal jo buvimo koordinatas priskiriamas UPP teikimo vietai.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, konstatuotina, kad LP pašto tinklas atitinka Charakteristikų 5 punkto reikalavimus.

2.2. Vertinimas pagal Charakteristikų 6 punktą „Miesto gyvenamosiose vietovėse atstumas nuo naudotojo gyvenamosios ar buveinės vietos iki stacionariosios ar nestacionariosios paslaugos teikimo vietos turi būti ne didesnis kaip 3 km tiesiausiu atstumu“

Valstybės duomenų agentūros duomenimis 2023 m. pradžioje Lietuvoje miesto statusą turėjo 103 vietovės⁶. Analizuojant LP pašto tinklą pagal Charakteristikų 6 punkto reikalavimus, miestas laikomas padengtas LP pašto tinklu, jei atstumas nuo bet kurių tame mieste esančių gyvenamųjų arba komercinių patalpų iki stacionariosios ar nestacionariosios UPP teikimo vietos yra ne didesnis kaip 3 km tiesiausiu atstumu. Apskaičiuotas padengimas rodo, kokia dalis UPP naudotojų patenka į stacionariųjų ir nestacionariųjų UPP teikimo vietų aptarnavimo 3 km spindulio zoną.

Tiek istoriškai, tiek šiuo metu pašto skyriai dėl ekonominių priežasčių įkuriami tose miesto vietose, kur UPP naudotojų koncentracija yra didžiausia, o tai dažniausiai yra miesto centras. Daroma prielaida, kad miestų centruose UPP naudotojų gyvenamųjų ar buveinės vietų yra didesnė koncentracija, todėl padengimas pagal plotą bus mažesnis, nei pagal adresus, ir dar mažesnis nei pagal gyvenamąsias patalpas (prielaidą patvirtino nepadengtų miestų gauti rezultatai, žr. 2 lentelę). Atsižvelgiant į tai ir siekiant sumažinti skaičiavimų kiekį, LP pašto tinklo vertinimas atliekamas etapais. Konkretaus etapo rezultatas lemia ar reikalingas tolimesnis vertinimas ar jau galima daryti išvadą, t. y. ar reikia atlikti sekančio etapo vertinimą ar ne (gali būti nuo I iki III etapų).

I etape skaičiuojamas padengimas pagal plotą. Skaičiavimams naudojama taikomoji programa „Akis“, su kuria sukuriamas žemėlapis, į jį įkeliant iš LP gautus UPP teikimo vietų taškus su koordinatėmis. Jei gautas padengimo rezultatas konkrečiame mieste yra ne mažiau kaip 90,0 proc., tai šio miesto vertinimas yra baigtas ir laikoma, kad šiame mieste LP pašto tinklas atitinka Charakteristikų 6 punkto reikalavimus. Jei vertinimo rezultatas mažiau nei 90,0 proc., tai tas miestas toliau nagrinėjamas antrame etape.

II etape skaičiuojamas padengimas pagal adresus. Pastatas (įskaitant daugiabučius) laikomas 1 adresu. Vertinimui naudojama taikomoji programa „Akis“, papildomai įkeliant I etape nepadengtų miestų adresus su koordinatėmis. Jei gautas padengimo rezultatas konkrečiame mieste yra ne mažiau kaip 90,0 proc., tai šio miesto vertinimas yra baigtas ir laikoma, kad šiame mieste LP pašto tinklas atitinka Charakteristikų 6 punkto reikalavimus. Jei vertinimo rezultatas mažiau nei 90 proc., tai tas miestas toliau nagrinėjamas trečiame etape.

III etape skaičiuojamas padengimas pagal gyvenamąsias ir komercines patalpas. Vertinimui naudojamas RRT sukurta taikomoji programa „OTIS“. Jei šio etapo rezultatas mažiau nei 90 proc., laikoma, kad šiame mieste LP pašto tinklas neatitinka Charakteristikų 6 punkto reikalavimo.

Atlikus šį vertinimą 3 etapais (visų etapų bendri rezultatai pateikiami 2 lentelėje, žalia spalva pažymėti miestai, kurių padengimas 90,0 proc. ir daugiau, raudona spalva – mažiau nei 90,0 proc.), matyti, kad Charakteristikų 6 punkto reikalavimo neatitinka 3 miestai iš 103 miestų: Neringa, Palanga ir Panemunė.

2 lentelė. Miestų padengimo vertinimas (visi etapai), proc.

Eil. nr.	Miestas	I etapas	II etapas	III etapas	
		Padengimas pagal plotą	Padengimas pagal adresus	Padengimas pagal gyvenamąsias patalpas	Padengimas pagal gyvenamąsias ir komercines patalpas
1.	Panemunė	-	-	-	-
2.	Palanga	47,5	67,2	88,3	87,7
3.	Neringa	22,2	79,2	90,0	82,8
4.	Šiauliai	48,7	62,2	92,4	92,0
5.	Kėdainiai	57,3	62,3	95,5	92,7
6.	Mažeikiai	87,8	89,6	95,6	95,0
7.	Ukmergė	74,6	81,0	96,6	95,9
8.	Kaišiadorys	69,7	81,8	97,6	96,0
9.	Vilnius	81,6	89,7	99,0	98,8

⁶ <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=e3463ef2-cf9d-45a7-934e-f80229a9c6d3#/>

10.	Elektrėnai	50,3	85,8	99,2	99,0
11.	Alytus	77,1	91,4		
12.	Marijampolė	83,5	91,9		
13.	Klaipėda	86,0	92,2		
14.	Radviškis	83,6	94,9		
15.	Trakai	77,4	96,9		
16.	Gargždai	88,3	97,0		
17.	Kretinga	90,8			
18.	Priekulė	91,8			
19.	Visaginas	92,0			
20.	Telšiai	92,4			
21.	Varėna	93,0			
22.	Rokiškis	93,1			
23.	Panevėžys	93,2			
24.	Utena	94,8			
25.	Jurbarkas	95,3			
26.	Kuršėnai	98,8			
27.	Tauragė	99,0			
28.	Kaunas	99,3			
29.	Prienai	99,3			
30.	Anykščiai	99,4			

Palyginti su 2022 m., 2023 m. 6 miestais (25 proc.) padidėjo pilnai nepadengtų miestų skaičius (buvo 24). Taip pat iki 3 padidėjo Charakteristikų 6 punkto netenkinančių miestų skaičius (buvo 2). Atkreiptinas dėmesys, kad 2022 m. III etapu buvo atliekamas vertinimas tik pagal gyvenamąsias patalpas, o 2023 m. įvertintos ir komercinės patalpos (siekiama į vertinimą įtraukti ir galimus UPP naudotojus – smulkiuosius verslininkus). Iš 3 lentelės matyti, kad padengimas įvertinus komercines patalpas yra šiek tiek mažesnis nei vertinant tik gyvenamąsias patalpas.

Pažymėtina, kad tiek 2022 m., tiek ir ankstesniais metais, Charakteristikų 6 punkto reikalavimo neatitiko tie patys Neringos ir Panemunės miestai, šie neatitikimai buvo vertinami kaip nežymūs (Neringa dėl miesto savitumo – kurortas, kuriame gyvenančiųjų skaičius padidėja sezoniskai tik vasaros metu, bei miestą dalinančių Nidos, Preilos, Pervalkos bei Juodkrantės gyvenviečių geografiškai ~30 km., o Panemunė dėl mažo gyventojų skaičiaus, būdingo labiau kaimui ir kurį aptarnauja ML).

2023 m. tarp Charakteristikų 6 punkto reikalavimų neatitinkančių miestų atsirado ir Palanga. Nors Palangoje palyginti su 2022 m. UPP teikimo vietų nei skaičius, nei adresai nesikeitė, tačiau ženkliai didėjo gyvenamųjų patalpų skaičius, kas lėmė mažesnį padengimą. Palangos specifiška yra analogiška kaip ir Neringos miesto – Palanga yra geografiškai išsitiesęs kurortinis miestas, apimantis kelias gyvenvietes (Palanga, Šventoji, Nemirseta, Kunigiškiai, Mončiškės). Be to, Palangoje gyvenamųjų patalpų tenka 0,76 vnt. vienam gyventojui, kai tuo tarpu kituose šioje analizėje III etape nagrinėtų miestų šis rodiklis yra 0,45-0,56, t. y. Palangoje ne mažiau kaip 35,7 proc. didesnis, o tai galima būtų paaiškinti tuo, kad Palangoje yra daug gyvenamųjų patalpų pastatyta nuomai arba kaip antrasis būstas.

RRT vertinimu, šie neatitikimai vertintini, kaip nežymūs, nes Panemunės gyventojų skaičius yra mažas⁷, būdingas labiau kaimiškosioms gyvenvietėms, o UPP teikimą Panemunėje užtikrina ML. Tuo tarpu Neringos ir Palangos miestai yra specifiniai kurortiniai, išsitiesę bei apimantys keletą nutolusių gyvenviečių.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, konstatuotina, kad LP pašto tinklas iš esmės atitinka Charakteristikų 6 punkto reikalavimus, o esantys neatitikimai vertintini kaip pateisinamos išimtys.

⁷ Valstybės duomenų agentūros duomenimis Panemunėje 2023 m. pradžioje buvo 220 gyventojų.

2.3. Vertinimas pagal Charakteristikų 7 ir 8 punktus: „Kaimo gyvenamosiose vietovėse vienos seniūnijos teritorijoje turi būti ne mažiau kaip viena stacionarioji arba nestacionarioji paslaugos teikimo vieta“ ir „Kai universalioji pašto paslauga teikiama sutartojoje paslaugos teikimo vietoje ne trumpiau kaip 24 mėnesius, šioje teritorijoje tinklo charakteristikų 7 punkto reikalavimai netaikomi“

Valstybės įmonės Registrų centro duomenimis, 2023 m. kaimai buvo suskirstyti į 418 seniūnijas. Atlikus Charakteristikų 7 ir 8 punktų reikalavimų laikymosi vertinimą nustatyta, kad reikalavimo neatitinka 2 kaimiškosios seniūnijos iš 418 (0,48 proc.): Mickūnų ir Šatrininkų seniūnijos⁸, Vilniaus r. Tai tos pačios seniūnijos, kurios Charakteristikų 7 ir 8 punkto neatitiko ir 2022 m.

LP rašte Nr. 1 informavo, kad nusprendė nusteigti stacionariosios ar nestacionariosios UPP teikimo vietos minėtose seniūnijose, nes Mickūnų seniūnijos gyventojus aptarnauja Vilniaus 40 ir Galgių paštai, o Šatrininkų seniūnijos gyventojus – Vilniaus Naujosios Vilnios paštas. LP rašte Nr. 1 informavo, kad minėtų seniūnijų gyventojai skundų dėl tokio paslaugų teikimo LP neteikė, prašymai dėl UPP teikimo vietos įsteigimo taip pat nebuvo gauti.

Pažymėtina, kad remiantis Charakteristikų 8 punktu, LP panaikino 302 seniūnijose ML pastovėjimo vietas, kas turėjo didelę įtaką LP pašto tinklo nestacionariųjų UPP teikimo vietų sumažėjimui – palyginti 2023 m. su 2022 m. nestacionariųjų UPP teikimo vietų sumažėjo 67,3 proc., o jeigu LP nebūtų atlikus Charakteristikų 8 punkte leidžiamo pokyčio, tai būtų 14,3 proc. nestacionariųjų UPP teikimo vietų skaičiaus augimas. Pažymėtina, kad UPP teikimas šiose seniūnijose yra užtikrinamas ML teikiamomis paslaugomis, nors nestacionariųjų UPP teikimo vietų skaičiaus pokytis, palyginti 2023 m. su 2022 m., rodo ženklią sumažėjimą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, RRT vertinimu, LP pašto tinklas neatitinka Charakteristikų 7 ir 8 punktų reikalavimų Mickūnų ir Šatrininkų seniūnijose ir jose LP privalo įsteigti stacionariąją arba nestacionariąją UPP teikimo vietą.

2.4. Vertinimas pagal Charakteristikų 9 punktą „Miesto gyvenamosiose vietovėse viešai naudoti skirtų pašto dėžučių skaičius privalo būti ne mažesnis nei stacionarių ir nestacionarių paslaugos teikimo vietų miesto gyvenamosiose vietovėse skaičius“

Kaip jau minėta, nagrinėjant LP pašto tinklo atitiktį Charakteristikų 6 punkto reikalavimams, 2023 m. Lietuvoje miesto statusą turėjo 103 vietovės. Atlikus LP pašto tinklo vertinimą dėl Charakteristikų 9 punkto reikalavimų vykdymo, nustatyta, kad jų neatitinka Panemunės miestas, tačiau pagal LP pateiktą informaciją laišku siuntimo poreikis yra užtikrinamas, nes Panemunės miesto teritoriją aptarnauja ML (kaip minėta šios ataskaitos 2.2 papunktyje, Panemunės mieste gyvena mažas gyventojų skaičius, labiau būdingas kaimui).

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, konstatuotina, kad LP vykdo Charakteristikų 9 punkto keliamus reikalavimus jos pašto tinklui.

2.5. Vertinimas pagal Charakteristikų 10 punktą „Kaimo gyvenamojoje vietovėje, kurioje yra daugiau kaip 300 gyventojų, turi būti įrengta ne mažiau kaip viena viešai naudoti skirta pašto dėžutė. Tuo atveju, kai universaliosios pašto paslaugos teikėjas kaimo gyvenamosios vietovės teritorijoje užtikrina universaliosios pašto paslaugos teikimą sutartojoje paslaugos teikimo vietoje, toje teritorijoje viešai naudoti skirta pašto dėžutė gali būti neįrengiama“

Remiantis Valstybės duomenų agentūros duomenimis⁹, 2023 m. Lietuvoje buvo 653 kaimų, kuriuose buvo daugiau kaip 300 gyventojų (toliau – Kaimo vietovė). Iš LP rašte Nr. 1 pateiktos informacijos nustatyta, kad 497 Kaimo vietovėse nėra įrengta SPKD, tačiau 416-oje iš jų yra užtikrinamas UPP teikimas – jas aptarnauja ML (žr. 3 lentelę žemiau). Likusiose 81-oje Kaimo

⁸ Vilniaus rajono savivaldybės 2023 sausio mėn. duomenimis Mickūnų seniūnijoje buvo 6597 gyventojai (<https://www.vrsa.lt/savivaldybes-administracija/seniunijos/3/mickunu-11>), Šatrininkų seniūnijoje – 3218 gyventojai (<https://www.vrsa.lt/savivaldybes-administracija/seniunijos/3/satrininku-22>).

⁹ https://osp.stat.gov.lt/documents/10180/10367417/Gyventojai_gyvenamosiose_vietovese.xlsx

vietovėse (jos sudaro 12,4 proc. nuo bendro 653 Kaimo vietovių kiekio) nėra įrengta SPKD ir jų neaptarnauja ML. 2023 m., palyginti su 2022 m., nei SPKD, nei ML neturėjo 19 Kaimo vietovių mažiau (2022 m. tokių Kaimo vietovių buvo 64 ir tai sudarė 7,2 proc. visų Kaimo vietovių). Palyginti su 2023 m. šis rodiklis suprastėjo 5,2 procentinio punkto.

3 lentelė. Kaimo vietovių skaičius, vnt., 2021–2023 m.

Kaimo vietovės	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Bendras Kaimo vietovių skaičius:	891*	891*	653**
iš jų neturi SPKD	342	568	497
iš jų aptarnauja ML	115	504	416
iš jų neaptarnauja ML:	227	64	81
Iš jų: nebuvo nei SPKD, nei ML ankstesniais metais	Nėra duomenų	46	35
iš jų turi SPKD	549	323	156

* 2011 m. RRT naudojamos taikomosios programos „Akis“ duomenys.

** 2021 m. gyventojų surašymo duomenys.

Šie neatitikimai vertintini kaip nežymūs, nes korespondencijos siuntų siuntimo poreikis per SPKD yra nuolat mažėjantis – RRT turimais duomenimis¹⁰, korespondencijos siuntų iki 2 kg kiekiai per 2018–2022 m. laikotarpį sumažėjo nuo 19,7 mln. vnt. iki 8,0 mln. vnt. (sumažėjimas 59,0 proc.), kas atitinka tiek europinės¹¹, tiek ir pasaulinės¹² tendencijas.

2.6. Vertinimas pagal Charakteristikų 11 punktą „Universaliosios pašto paslaugos teikėjas privalo užtikrinti, kad paslaugos teikimo vietos, kuriose universaliąją pašto paslaugą teikia universaliosios pašto paslaugos teikėjo agentai, atitiktų tinklo charakteristikose nustatytus reikalavimus. Paslaugų teikimo vietos, kuriose universaliąją pašto paslaugą teikia universaliosios pašto paslaugos teikėjo agentai, gali sudaryti ne daugiau kaip 40 proc. paslaugos teikimo vietų“

Kaip nurodyta 1 lentelėje, 2023 m. UPP buvo teikiamos 851 teikimo vietoje. Įvertinus LP raštu Nr. 1 pateiktą informaciją, nustatyta, kad tik vienintelėje vietoje – Pandėlyje, LP UPP teikimui pasitelkė LP agentą (kaip ir 2022 m.). Tai reiškia, kad vietos, kuriose UPP teikia LP agentai, sudaro tik 0,1 proc. nuo visų UPP teikimo vietų, t. y. gerokai mažiau, nei Charakteristikų 11 punkte įvardinta 40,0 proc. riba.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, konstatuotina, kad LP pašto tinklas atitinka Charakteristikų 11 punkto reikalavimus.

IV. Vertinimo išvada

Apibendrinant, LP pašto tinklo vertinimo metu nustatyta, kad LP pašto tinklas neatitinka Charakteristikų 7 punkto ir 8 punktų reikalavimų Mickūnų ir Šatrininkų seniūnijose ir jose LP privalo įsteigti stacionariąją arba nestacionariąją UPP teikimo vietą. Likusius Charakteristikų reikalavimus LP pašto tinklas iš esmės atitinka. Apibendrinti LP pašto tinklo vertinimo rezultatai pateikiami 1 priede.

¹⁰ <https://www.rrt.lt/istekliai/ataskaitos-ir-apzvalgos/pasto-sektoriaus-periodines-ataskaitos/>

¹¹ https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/postal-services/european-regulators-group-postal-services_en

¹² <https://www.upu.int/UPU/media/upu/publications/postalEconomicOutlook2021En.pdf>

**Universaliosios pašto paslaugos teikėjo
pašto tinklo vertinimo ataskaitos
1 priedas**

Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo vertinimo apibendrinti rezultatai

Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo charakteristikų reikalavimas (nuo 2020-10-16)	RRT vertinimas	Pastabos
5. Universalioji pašto paslauga teikiama stacionariosiose, nestacionariosiose, sutartosiose paslaugos teikimo vietose, per universaliosios pašto paslaugos teikėjo agentus, taip pat naudojant viešai naudoti skirtas pašto dėžutes. Universaliosios pašto paslaugos teikėjas privalo priskirti teritorijas paslaugos teikimo vietoms ir informaciją apie teritorijas, priskirtas paslaugos teikimo vietoms, paskelbti savo interneto svetainėje.	Atitinka reikalavimą	Adresų priskyrimą UPP teikimo vietoms LP skelbia: https://www.post.lt/pasto-kodu-ir-adresu-paieska
6. Miesto gyvenamosiose vietovėse atstumas nuo naudotojo gyvenamosios ar buveinės vietos iki stacionariosios ar nestacionariosios paslaugos teikimo vietos turi būti ne didesnis kaip 3 km tiesiausiu atstumu.	Reikalavimas iš esmės tenkinamas, o neatitiktimai vertintini kaip pateisinamos išimtys.	30 miestų (iš 103) nustatyta vietovių, kur atstumas nuo pašto paslaugos naudotojo iki artimiausios pašto UPP teikimo vietos yra didesnis nei 3 km, 1 mieste (Panemunėje) nėra UPP teikimo vietos Iš pilnai nepadengtų miestų, I etapu įvertinta, kiek miestų ploto padengimas nesiekia 90,0 proc. (gauti 15 miestų + Panemunė visai nepadengta), II etapu vertinta, kiek iš tų 15 miestų adresų (daugiabutis laikomas kaip 1 adresas) padengimas nesiekia 90 proc., gauti nepadengti šie 9 miestai – Neringa (79,2 proc.), Palanga (67,2 proc.), Kėdainiai (62,3 proc.), Šiauliai (62,2 proc.), Ukmergė (81,0 proc.) Mažeikiai (89,6 proc.), Kaišiadorys (81,8 proc.), Vilnius (89,7 proc.), Elektrėnai (85,8 proc.). III etapu vertinta kiek iš minėtų 9 miestų nedengiama pagal gyvenamąsias patalpas – 90,0 proc. nesiekė tik Palanga (rezultatas 88,3 proc.), o pagal gyvenamąsias ir komercines patalpas – 90 proc. nesiekė Palanga (87,7 proc.) ir Neringa (82,8 proc.)
7. Kaimo gyvenamosiose vietovėse vienos seniūnijos teritorijoje turi būti ne mažiau kaip viena stacionarioji arba nestacionarioji paslaugos teikimo vieta. (8. Kai universalioji pašto paslauga teikiama sutartojame paslaugos teikimo vietoje ne trumpiau kaip 24 mėnesius, šioje teritorijoje tinklo charakteristikų 7 punkto reikalavimai netaikomi.)	Reikalavimas netenkinamas.	Mickūnų sen. ir Šatrininkų sen., Vilniaus raj. nėra stacionariosios ar nestacionariosios UPP teikimo vietos
9. Miesto gyvenamosiose vietovėse viešai naudoti skirtų pašto dėžučių skaičius privalo būti ne mažesnis nei stacionarių ir nestacionarių paslaugos teikimo vietų miesto gyvenamosiose vietovėse skaičius.	Reikalavimas tenkinamas.	1 mieste iš 103 – Panemunėje nėra LP stacionarios UPP teikimo vietos ir nėra įrengta SKPD. Tačiau Panemunėje UPP teikimas užtikrinamas kitais būdais – miesto teritoriją aptarnauja ML.

Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo charakteristikų reikalavimas (nuo 2020-10-16)	RRT vertinimas	Pastabos
10. Kaimo gyvenamojoje vietovėje, kurioje yra daugiau kaip 300 gyventojų, turi būti įrengta ne mažiau kaip viena viešai naudoti skirta pašto dėžutė. Tuo atveju, kai universaliosios pašto paslaugos teikėjas kaimo gyvenamosios vietovės teritorijoje užtikrina universaliosios pašto paslaugos teikimą sutartojoje paslaugos teikimo vietoje, toje teritorijoje viešai naudoti skirta pašto dėžutė gali būti neįrengiama.	Reikalavimas netenkinamas nežymiai	Iš 653 Kaimo vietovių SPKD įrengta, arba veikia ML 570, bet neatitiktas vertintinas kaip nežymus dėl mažo laiškų siuntimo poreikio.
11. Universaliosios pašto paslaugos teikėjas privalo užtikrinti, kad paslaugos teikimo vietos, kuriose universaliąją pašto paslaugą teikia universaliosios pašto paslaugos teikėjo agentai, atitiktų tinklo charakteristikose nustatytus reikalavimus. Paslaugų teikimo vietos, kuriose universaliąją pašto paslaugą teikia universaliosios pašto paslaugos teikėjo agentai, gali sudaryti ne daugiau kaip 40 proc. paslaugos teikimo vietų	Reikalavimas tenkinamas.	UPP teikia 1 LP agentas – 0,1 proc. nuo visų UPP teikimo vietų

**Universaliosios pašto paslaugos teikėjo
pašto tinklo vertinimo ataskaitos
2 priedas**

**Kaimo gyvenamosios vietovės, kuriose yra daugiau kaip 300 gyventojų ir kurios neturi viešai
naudoti skirtų pašto dėžučių, bei jų neaptarnauja mobilus laiškininkas**

Eil. Nr.	Gyvenvietės pavadinimas	Savivaldybė	Seniūnija	Gyventojų skaičius
1.	Noreikiškės	Kauno r. sav.	Ringaudų sen.	2337
2.	Teleičiai	Kauno r. sav.	Garliavos apylinkių sen.	2119
3.	Užliedžiai	Kauno r. sav.	Užliedžių sen.	2106
4.	Trušeliai	Klaipėdos r. sav.	Sendvario sen.	1794
5.	Riešė	Vilniaus r. sav.	Avižienių sen.	1595
6.	Ginduliai	Klaipėdos r. sav.	Sendvario sen.	1521
7.	Karmėlava II	Kauno r. sav.	Karmėlavos sen.	1469
8.	Galgiai	Vilniaus r. sav.	Mickūnų sen.	1387
9.	Slengiai	Klaipėdos r. sav.	Sendvario sen.	1346
10.	Vijūkai	Kauno r. sav.	Užliedžių sen.	1331
11.	Jonučiai II	Kauno r. sav.	Garliavos apylinkių sen.	1268
12.	Grigaičiai	Vilniaus r. sav.	Šatrininkų sen.	1160
13.	Vilainiai	Kėdainių r. sav.	Vilainių sen.	1157
14.	Bukiškis	Vilniaus r. sav.	Avižienių sen.	1154
15.	Molainiai	Panevėžio r. sav.	Panevėžio sen.	1100
16.	Vijoliai	Šiaulių r. sav.	Šiaulių kaimiškoji sen.	1065
17.	Bajorai	Vilniaus r. sav.	Avižienių sen.	945
18.	Klevinė	Vilniaus r. sav.	Avižienių sen.	931
19.	Šakių k.	Kauno r. sav.	Domeikavos sen.	883
20.	Mazūriškiai	Klaipėdos r. sav.	Sendvario sen.	803
21.	Kalviškės	Vilniaus r. sav.	Rudaminos sen.	803
22.	Pažagieniai	Panevėžio r. sav.	Panevėžio sen.	765
23.	Gineitiškės	Vilniaus r. sav.	Zujūnų sen.	744
24.	Klemiškė II	Klaipėdos r. sav.	Sendvario sen.	684
25.	Tauragės Dvaro k.	Tauragės r. sav.	Tauragės sen.	659
26.	Stasiūnai	Kaišiadorių r. sav.	Žiežmarių apylinkės sen.	657
27.	Antežeriai	Vilniaus r. sav.	Zujūnų sen.	653
28.	Ilgakiemis	Kauno r. sav.	Garliavos apylinkių sen.	651
29.	Radailiai	Klaipėdos r. sav.	Sendvario sen.	635
30.	Seniava	Kauno r. sav.	Garliavos apylinkių sen.	629
31.	Didžiasalis	Vilniaus r. sav.	Nemėžio sen.	620
32.	Gegužiai	Šiaulių r. sav.	Šiaulių kaimiškoji sen.	560
33.	Narsiečiai	Kauno r. sav.	Alšėnų sen.	538
34.	Lindiniškės	Vilniaus r. sav.	Avižienių sen.	534
35.	Klipščiai	Klaipėdos r. sav.	Sendvario sen.	527
36.	Naujasis Lentvaris	Trakų r. sav.	Lentvario sen.	517
37.	Šilėnai	Šiaulių r. sav.	Kairių sen.	514
38.	Rūdninkai	Šalčininkų r. sav.	Baltosios Vokės sen.	480
39.	Grabupiai	Šilutės r. sav.	Šilutės sen.	480
40.	Purmaliai	Klaipėdos r. sav.	Sendvario sen.	476
41.	Didvyriai	Kauno r. sav.	Raudondvario sen.	469

Eil. Nr.	Gyvenvietės pavadinimas	Savivaldybė	Seniūnija	Gyventojų skaičius
42.	Butkeliai	Tauragės r. sav.	Tauragės sen.	466
43.	Vėliučionys	Vilniaus r. sav.	Šatrininkų sen.	463
44.	Pikeliškės	Vilniaus r. sav.	Riešės sen.	458
45.	Melekonys	Vilniaus r. sav.	Pagirių sen.	450
46.	Viktariškės	Vilniaus r. sav.	Mickūnų sen.	446
47.	Girkaliai	Klaipėdos r. sav.	Kretingalės sen.	430
48.	Kuprioniškės	Vilniaus r. sav.	Nemėžio sen.	424
49.	Pabiržis	Kauno r. sav.	Neveronių sen.	422
50.	Pakalniškės	Vilniaus r. sav.	Nemėžio sen.	419
51.	Palnosai	Mažeikių r. sav.	Viekšnių sen.	410
52.	Leliai	Klaipėdos r. sav.	Sendvario sen.	406
53.	Kailiniai	Lazdijų r. sav.	Veisiejų sen.	403
54.	Daržininkai	Vilniaus r. sav.	Nemėžio sen.	401
55.	Karkazai	Kauno r. sav.	Garliavos apylinkių sen.	392
56.	Skaisteriai	Vilniaus r. sav.	Mickūnų sen.	389
57.	Naugardiskė	Kauno r. sav.	Garliavos apylinkių sen.	389
58.	Voveriškiai	Šiaulių r. sav.	Šiaulių kaimiškoji sen.	383
59.	Antakalnis	Kaišiadorių r. sav.	Rumšiškių sen.	379
60.	Keturiasdešimt Totorių	Vilniaus r. sav.	Pagirių sen.	376
61.	Toliočiai	Šiaulių r. sav.	Šiaulių kaimiškoji sen.	376
62.	Noreikiai	Šiaulių r. sav.	Kužių sen.	375
63.	Meškalaukis	Pasvalio r. sav.	Joniškėlio apylinkių sen.	363
64.	Platiniškės	Vilniaus r. sav.	Zujūnų sen.	360
65.	Gilužiai	Vilniaus r. sav.	Avižienių sen.	357
66.	Naujasodis	Kauno r. sav.	Karmėlavos sen.	357
67.	Jūrės k.	Kazlų Rūdos sav.	Kazlų Rūdos sen.	355
68.	Normantai	Klaipėdos r. sav.	Kretingalės sen.	341
69.	Dainos	Šiaulių r. sav.	Šiaulių kaimiškoji sen.	340
70.	Salos	Vilniaus m. sav.	Grigiškių sen.	340
71.	Pakalniškės	Elektrėnų sav.	Vievio sen.	337
72.	Tiskūnai	Kėdainių r. sav.	Vilainių sen.	334
73.	Geležiai	Vilniaus r. sav.	Zujūnų sen.	333
74.	Karklėnai	Vilniaus r. sav.	Šatrininkų sen.	322
75.	Ireniškiai	Kauno r. sav.	Garliavos apylinkių sen.	319
76.	Netoniai	Kauno r. sav.	Raudondvario sen.	316
77.	Budrikai	Klaipėdos r. sav.	Sendvario sen.	314
78.	Meškiai	Šiaulių r. sav.	Bubių sen.	313
79.	Gėluva	Raseinių r. sav.	Ariogalos sen.	306
80.	Bražuolė	Trakų r. sav.	Trakų sen.	301
81.	Raisteniškės	Vilniaus r. sav.	Avižienių sen.	301